

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2640

Vragen van het lid **Dobbe** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de bouw van 22 nieuwe Israëlische nederzettingen op illegaal bezet Palestijns land* (ingezonden 10 juni 2025).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 4 juli 2025)

Vraag 1

Bent u op de hoogte van het artikel in *The Times of Israel* van 29 mei 2025 waarin wordt gemeld dat de Israëlische regering toestemming heeft gegeven voor de bouw van 22 nieuwe nederzettingen op de bezette Westelijke Jordaanoever, en waarin Minister van Buitenlandse Zaken Israel Katz verklaart dat dit bedoeld is voor «het voorkomen van een Palestijnse staat»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u deze uitspraak van Minister Katz in het licht van het officiële Nederlandse en Europese beleid dat uitgaat van een tweestatenoplossing? Acht u de recente Israëlische besluiten en uitspraken daarmee strijdig? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Het kabinet veroordeelt deze uitspraken van Minister Katz, net als de recente goedkeuring door het Israëlische kabinet van 22 nieuwe nederzettingen op de bezette Westelijke Jordaanoever die het vooruitzicht op een tweestatenoplossing en op duurzame vrede op afstand zet. Deze goedkeuring zet de al gespannen situatie op de bezette Westelijke Jordaanoever nog verder onder druk.

¹ The Times of Israel, 29 mei 2025, «Defense Minister confirms government approval of 22 new West Bank settlements» (<https://www.timesofisrael.com/defense-ministry-confirms-government-approval-of-22-new-west-bank-settlements/>)

Vraag 3 en 4

Erkent u dat deze stap in lijn ligt met *dede facto* annexatiepolitiek van Israël, die reeds in de motie-Karabulut van 22 juni 2020 expliciet wordt genoemd als reden voor het instellen van sancties? Welke conclusies verbindt u daaraan?² Hoe verhoudt deze aangekondigde uitbreiding van nederzettingen zich tot het juridisch bindende advies van het Internationaal Gerechtshof (IGH) van juli 2024, waarin werd vastgesteld dat Israëls nederzettingenbeleid en bezetting illegaal zijn en dat staten verplicht zijn geen hulp of bijstand te verlenen aan deze situatie?³

Antwoord 3 en 4

Het Israëlische besluit past in de trend van de groei en toename van nederzettingen en maakt onderdeel uit van een actief Israëlisch nederzettingenbeleid. In overeenstemming met het advies van het Internationaal Gerechtshof (IGH) van 19 juli 2024, erkent het kabinet dat de Israëlische bezetting van de Palestijnse Gebieden onrechtmatig is. Dit komt overeen met de reeds jarenlang bestaande kabinetspositie dat de nederzettingen en de uitbreiding daarvan, vernielingen of uithuisplaatsingen in de bezette gebieden, in strijd zijn met het internationaal recht. Het kabinet blijft zowel bilateraal als in EU-verband druk uitoefenen op Israël om dit besluit, en het nederzettingenbeleid in den brede, terug te draaien en stop te zetten, zodat ook een tweestatenoplossing kans van slagen heeft. Voorts is de door u hierboven genoemde motie-Karabulut van 22 juni 2020 reeds afgedaan.⁴

Vraag 5 en 6

Welke stappen overweegt het kabinet om te voldoen aan de verplichtingen die derde staten volgens het advies van het Internationaal Gerechtshof van juli 2024 hebben om te verzekeren dat Israël zich houdt aan het internationaal humanitair recht zoals vastgelegd in de Vierde Conventie van Geneve? Welke implicaties verbindt u aan de plicht tot non-assistance zoals voortvloeit uit het IGH-advies en artikel 41 van de International Law Commission Articles on State Responsibility? Bent u bereid bestaande vormen van samenwerking met Israël, inclusief economische en militaire, opnieuw tegen het licht te houden?

Antwoord 5 en 6

Zoals in het antwoord op vraag 3 en 4 is aangegeven, erkent het kabinet dat de Israëlische bezetting van de Palestijnse Gebieden onrechtmatig is. Het kabinet schaaft zich eveneens achter de oproep van het Internationaal Gerechtshof (IGH) om de bezetting zo spoedig mogelijk te beëindigen, met inachtneming van de legitieme veiligheidsbelangen van Israël. In de Kamerbrief van 9 december 2024 constateert het kabinet dat het advies van het IGH van 19 juli 2024 de instandhouding van het huidige Nederlandse beleid rechtvaardigt en dat aanvullende maatregelen in beginsel een EU-competentie betreffen.

Nederland geeft op verschillende manieren invulling aan de verplichting om de onrechtmatige situatie niet te erkennen, samen te werken om de onrechtmatige situatie tot een einde te brengen en geen hulp of bijstand te verlenen aan de instandhouding van de onrechtmatige situatie. Zo heeft Nederland al jaren een ontmoedigingsbeleid ten aanzien van activiteiten die Nederlandse bedrijven ontplooiën in of ten behoeve van Israëlische nederzettingen in bezette gebieden en het beleid ten aanzien van implementatie van bilaterale verdragen tussen Israël en Nederland in de bezette gebieden. Daarnaast spreekt het kabinet zich actief uit tegen het Israëlische nederzettingenbeleid en kolonistengeweld. Nederland blijft zich daarom inzetten om gewelddadige kolonisten en kolonistenorganisaties te sanctioneren.⁵ Sancties vereisen EU-unanimiteit en tot op heden is er nog geen overeenstemming over een derde pakket aan sancties tegen gewelddadige kolonisten en organisaties die

² Kamerstuk 32 735, nr. 301 (<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020Z11860&did=2020D25453>)

³ Internationaal Gerechtshof, 19 juli 2024, «Legal consequences arising from the policies and practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem – Advisory Opinion» (Advisory Opinion of 19 July 2024)

⁴ Kamerstuk 32 735, nr. 301 en Kamerstuk 21 501-02, nr. 2187

⁵ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2870

hen faciliteren. Nederland blijft zich samen met Frankrijk onverminderd inzetten om dit draagvlak te vergroten. Daarnaast heeft Nederland in EU verband opgeroepen tot het sanctioneren van Ministers Ben-Gvir en Smotrich. Zij hebben herhaaldelijk geweld door kolonisten aangewakkerd tegen de Palestijnse bevolking, zij bepleiten voortdurend de uitbreiding van illegale nederzettingen en roepen op tot etnische zuivering in de Gazastrook. Ten slotte heeft Nederland in de Raad van Buitenlandse Zaken van 23 juni jl. benadrukt dat de uitkomsten van de evaluatie over de naleving door Israël van artikel 2 moet worden gebruikt om als EU gezamenlijk de diplomatieke druk op Israël op te voeren om de situatie te verbeteren, waarbij specifiek het belang van een staakt-het-vuren en toelating van humanitaire hulp voor Gaza is genoemd. Dat betekent onder andere dat Israël geen stappen moet zetten die een tweestatenoplossing verder bemoeilijken. Het kabinet zal naar aanleiding van de ontwikkelingen steeds de inzet blijven wegen en bezien welke instrumenten, maatregelen of stappen kunnen worden ingezet ten behoeve van verbetering aldaar.

Vraag 7

Bent u bereid in navolging van deze ontwikkeling de Palestijnse staat te erkennen, mede als politiek signaal tegen de voortschrijdende annexatie en als middel om de tweestatenoplossing te beschermen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De uiteindelijke erkenning van de Palestijnse staat moet voor Nederland onderdeel zijn van het politieke proces dat leidt tot een duurzame oplossing die door beide partijen wordt gedragen, waarbij de tweestatenoplossing het uitgangspunt is. Erkenning vraagt om een zorgvuldige afweging, waarbij niet alleen moet worden gekeken naar hetgeen dit kan betekenen voor een eventuele duurzame oplossing, maar ook naar hetgeen wordt verwacht van de Palestijnse Autoriteit ten aanzien van de (implementatie van) noodzakelijke hervormingen.

Vraag 8

Bent u bereid om als reactie op deze Israëlische aankondiging alle handel en andere economische relaties met Israëlische nederzettingen in bezet Palestijns gebied te stoppen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Nederland ontmoedigt al jaren economische activiteiten van Nederlandse bedrijven die direct bijdragen aan de aanleg en instandhouding van illegale nederzettingen in de door Israël bezette gebieden. Producten die zijn geproduceerd in illegale Israëlische nederzettingen komen daarnaast ook niet in aanmerking voor EU-handelsvoordelen. Nederland ziet toe op juiste etikettering van dergelijke producten. Het gemeenschappelijke handelsbeleid betreft een exclusieve EU-competentie. Nederland kan niet eigenstandig een handelsverbod invoeren. De Hoge Vertegenwoordiger Kallas heeft tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 23 juni jl. aangegeven de Europese Commissie te zullen vragen om een analyse van de consequenties van het IGH-advies voor het beleid van de EU. Nederland verwelkomt dit voornemen en roept hier in EU-verband al langere tijd toe op, in lijn met motie van Baarle.⁶ De Staatssecretaris Buitenlandse Handel heeft als bekend op 30 juni aan uw Kamer toegezegd binnenkort terug te komen op het ontmoedigingsbeleid.

Vraag 9

Hoe verhoudt deze stap zich tot de motie-Servaes, Knops en Sjoerdsma van 9 juni 2016, die oproept tot het nemen van maatregelen tegen partijen die vredesinitiatieven actief blokkeren? Acht u deze motie van toepassing op de huidige situatie? Zo nee, waarom niet?⁷

Antwoord 9

Motie-Servaes, Knops en Sjoerdsma van 9 juni 2016 is reeds afgedaan.⁸

⁶ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2943

⁷ Kamerstuk 23 432, nr. 434 (Kamerstuk 23 432, nr. 434 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen)

⁸ Kamerstuk 23 432, nr. 474 en Kamerstuk 34 550-V, nr. 7

Vraag 10

Bent u bereid de Verenigde Naties (VN)-resoluties van september 2024, waarin staten worden opgeroepen om binnen 12 maanden effectieve stappen te nemen tegen de illegale bezetting, te implementeren met concrete beleidsmaatregelen, zoals sancties of exportrestricties? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Zie antwoord 5 en 6. Tevens heeft het kabinet bijgedragen aan het rapport van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van 19 december 2024 over de implementatie van bovengenoemde resolutie van september 2024.⁹

⁹ <https://www.un.org/unispal/document/ga-10th-ess-resolution-18sep24/>